

Zpráva ze stáže v Tallinnu

V následujícím textu popisujeme naše zkušenosti ze stáže v organizaci MONO, která proběhla v Tallinnu v termínu od 4. do 8. října 2021.

V textu nám nejde o hodnocení jednotlivých služeb, ale o srovnání aspektů služeb a porovnání praxe na základě našich zkušeností.

Při psaní textu vycházíme ze situací, které jsme zažili či pozorovali a rozhovorů, které jsme s pracovníky a pracovníci MONO Tallinn vedli.

Výsledný tvar je koláží několika textů, které jsou psány z různých perspektiv a popisované události se tak někdy opakují či překrývají.

MONO Tallinn

MONO - Mobiilne noorsootöö Tallinnas (Tallinn mobile youth work), česky pohyblivá či mobilní práce s mládeží čítá 8 členů/členek týmu a jednoho koordinátora, kteří zde pracují a provádí terénní práci v ulicích Tallinnu. Organizace je také zapojena do různých programů a aktivit, které pořádají.

Mobile youth work vychází z principu *street-based youthwork*, tedy práce s mládeží v ulicích. Jejich práce je zaměřena na práci s mládeží, která tráví čas v ulicích a na dalších městských a příměstských místech. Mobile youth work vychází ze dvou základních principů, kterými jsou *outreach* (dosah) - organizace spolupracuje s institucemi, jako jsou školy, policie, centra pro mládež a OSPOD - a také, že probíhá venku, přímo v ulicích, tedy *detached work*.

Pokud hovoříme o mobile youth work, myslíme tím celou škálu aktivit a ne pouze terénní práci (streetwork). Pojem mobile youth work tak zahrnuje terénní práci, individuální plánování, skupinovou práci, různé společenské akce a workshopy a projekty typu Jalatalla a Vaade Tulevikku (o nich více níže).

Na rozdíl od mnoha českých organizací pracujících s rizikovou mládeží, pracují lidé v MONO 40 hodin týdně. Většinou od 12 do 20 hodin, nebo od 11 do 19 hodin. V případě potřeby pracují déle a v jiný den si vyberou přesčasové hodiny.

V Tallinnu působí pouze organizace MONO, která pokrývá celé město. Pracovníci pravidelně navštěvují 4 městské části, které jsou nejvíce problémové.

Během terénní práce procházejí parky a venkovní sportoviště, náměstí a velmi často i obchodní centra.

Většina pracovníků a pracovníc mluví rusky, což je i důležitým nástrojem pro komunikaci s místní mládeží.

V Tallinnu totiž žije velká ruská menšina. Podle dat je až 38,5 % lidí etnických Rusů a 46,7 % lidí má ruštinu jako mateřský jazyk (2011).

Inspirativní během našeho pobytu bylo koordinátorem Alekseiem čerstvé zavedení 2 pátečních hodin dopoledne tzv. "tea time" pro individuální rozhovory s jeho zaměstnanci. Ti se v případě potřeby mohou zapsat předem a mít tak čas pro řešení svých pracovních obtíží a potřeb se svým nadřízeným. Jde o nástroj posilující prevenci vyhoření a doplňující pravidelné týmové supervize, které se konají minimálně 4x ročně. Dalším nástrojem posilujícím prevenci

vyhoření i odborné konzultace v práci s mládeží, je možnost individuální schůzky s nakontaktovanými psychology hned druhý den.

Kontakt s klienty

Pracovníci vždy chodí ve dvojici. Výjimečně jdou sami a v takovém případě jdou do kontaktu jen s mladými lidmi, které znají. Prvokontakt probíhá vždy ve dvojici pracovníků. Během jakéhokoli kontaktu se snaží dbát na národnostní odlišnosti. Pro ruské klienty i pracovníky je přirozený bližší kontakt, pracovník nečeká na pozdrav klienta a sám ho oslovuje. Oslovují i páry a jednotlivce. S klienty se objímají, komunikují s nimi i mimo pracovní dobu. Estonsky mluvící pracovníci mají ostřejší hranice a více rozvažují to, kdy a jak klienty oslovovat. Pro všechny pracovníky je snazší komunikovat s lidmi stejné národnosti.

Zkušenosti s terénní prací

První terén nás čekal hned v pondělí, kdy jsme se rozdělovali po dvojicích a byli přiřazeni k dvojici estonských pracovníků. Nejprve jsme však byli v kanceláři, kde nám kolegové ukazovali jejich prostředí, ve kterém probíhají jejich pravidelné porady a administrativní činnost. Také tam mají zázemí pro terénní materiál, který se od našeho moc neliší.

V porovnání s kluby a našimi kancelářemi, mají kolegové opravdu spoustu místa na veškerou práci. I rozlohy klubů, aj. „youth center“, jsou v Estonsku poněkud větší, než u nás.

S mojí kolegyní jsme první terén byly v centru samotného Tallinnu. Nejprve jsme monitorovali okolí historického centra, kde nám kolegové ukazovali, kde a kdy klienti většinou jsou, případně co dělají. Velkou část klientů v Estonsku tvoří skateboardisti a tak se příliš neliší od té naší, hlavně v Neposedovi. Právě tuto specifickou skupinu klientů jsme potkali na jejich místě. Jednalo se o Náměstí svobody, kde je památník připomínající boj za nezávislost. Ve skate kultuře toto místo přirovnávám k pražskému Stalínu. Streetworkeři s těmito klienty pořádají různé skate akce a závody. Výhodou je, že někteří z nich jsou přímo z této komunity a může to být jedním z kritérií navázání dobrého vztahu s klientem.

Druhý den v ulicích jsme byli v severní části města, kde jsme opět prováděli monitoring a hledali skupinu, se kterou chtěl kolega z Tallinnu probrat jejich aktuální témata. Nedávno totiž dostali informace ohledně pouliční potyčky mezi mladými a tak se chtěl zeptat, co se tam vlastně stalo. Bohužel jsme tuto partu nepotkali během pracovní doby. Avšak kolega z

Estonska se s nimi dal do kontaktu po pracovní době. Všimli jsme si tak, že nastavení hranice u nás a u pracovníků v Tallinnu je trochu jiné. V ČR si více hlídáme svoje pracovní hranice a nepouštíme se do kontaktů mimo pracovní dobu či místo, kde terénní práci provádíme.

Na druhou stranu, nástroje jako je pozorování, monitoring, oslovování cílové skupiny a kontaktní práce jako taková je velmi podobná. Pracovníci se snaží být i prostředníky mezi městem a klienty

Porovnání služeb

Jelikož pracuji v pražské organizaci Beztíže, tak budu srovnávat rozdíly ve službách pouze s Beztíží. Věřím však, že některé parametry naší služby jsou stejné pro všechny služby v Praze a možná i České republice.

V čem se liší terénní práce v Praze a v Tallinnu?

Organizace jako taková spadá pod ministerstvo školství a je zřizována a financována městem. Není tak vázána zákonem o sociálních službách, tak jako je to u nás v České republice. Z toho vyplývá, že pracovníci a pracovnice této služby neuzavírají s mládeží a tedy svými klienty a klientkami smlouvy, či dohody o poskytování sociální služby.

Nicméně služby, které poskytují a kontaktní práce, kterou provádějí, nese stejné parametry jako naše terénní sociální práce v České republice.

Vyhledávání a vyhodnocování zájemců a zájemkyň o službu probíhá podobně, či stejně jako v českých službách.

Databázi o klientech vedou stejně jako v našich službách a zapisují tam informace o intervencích, které provedli, stejně tak jako my.

Co se poměrně dost liší, je doba a dny poskytování služeb. V naší organizaci poskytujeme terénní službu v průměru 3 dny v týdnu a to pouze ve všední dny. Doba, kterou trávíme v ulicích Prahy, je vždy stejná a to 5 hodin. Naše služba je nastavena tak, aby pokryla volný čas mládeže a pracujeme tedy v odpoledních až večerních hodinách.

V Tallinnu je situace jiná. Pracovníci a pracovnice pracují každý den a to několik hodin. Pracovní doba není přesně stanovena a pracuje se i o víkendu. Směny se rozprostírají mezi pracovníky, tak aby byly schopni pokrýt tyto dny poskytování. Přičemž každý z nich pracuje na plný úvazek. V terénu to jsou v průměru 4 hodiny denně.

Co se týče samotné terénní práce, tak probíhá velmi podobně, či stejně jako v Praze. Pracovníci vyhledávají mládež v ulicích, parcích, obchodních centrech a na dalších městských místech. Velká část práce se jako u nás odehrává na sociálních sítích a na sídlištích.

Během našich společných pracovních dnů jsme mimo jiné navštívili největší sídliště v Tallinnu - Lasnamäe, kde žije velká část ruského obyvatelstva.

V Estonsku existují oddělené estonské a ruské školy, v ruských školách je povinná výuka estonštiny. Mluví mezi sebou svým rodným jazykem a také se od Estonců odlišují svou kulturou. Kulturní rozdíly se odrážejí v práci pracovníků, kteří musí odlišit národnost

potenciálních klientů a přistupovat k nim velice individuálně. Většina estonských pracovníků mluví jak rusky, tak estonsky. Během práce využívají svých jazykových a kulturních odlišností ve prospěch kontaktu s klienty. Pro rusky mluvící pracovníky je kontakt s ruskými klienty o dost jednodušší. Do terénu chodí vždy ve dvojicích a často v kombinaci pracovníků, kteří mluví estonsky a rusky.

V rámci terénní práce na sídlišti jsme navštívili několik nákupních center, kde mládež tráví velkou část svého volného času. Práce v nákupních centrech je obdobná jako u nás. V nákupním centru však nefungují "oficiální" kontaktní místa, tak jako v některých nákupních centrech v Praze. Spolupráce s vedením nákupního centra zde zatím také není běžná.

Pozoroval jsem, že ve většině kontaktů byli pracovníci mnohem kontaktnější, než je zvykem v naší organizaci. Se svými klienty se běžně objímali a udržovali velmi vřelé kontakty.

Toto téma jsme později probírali s Alekseiem, který sdílel, že je to běžné, ale že je potřeba přizpůsobit způsob komunikace cílové skupině.

Dalším tématem, kterého bych se rád dotkl, jsou hranice práce. Práce v Beztíži je ohraničená zejména pevnou pracovní dobou. Pokud se nejedná o výjimečnou situaci, končíme práci s koncem pracovní doby, což je buď v 18, nebo 19 hodin, a to v závislosti na ročním období. Na konci služby může proběhnout krátké zhodnocení pracovního dne, ale tím pro nás většinou práce v daný den končí.

Jak jsem se dozvěděl od pracovníka z MONO, tak práce pro něj v tomto případě nekončila s koncem pracovního dne, jelikož se s klientem setkával poté ještě na tréninku a někdy s klienty i poté komunikoval na sociálních sítích a to dle jeho slov oobčas i v nočních hodinách. To mě přivedlo na spoustu otázek a tak jsme společně toto téma probírali. Kolega z Estonska argumentoval tím, že když budou potřebovat klienti pomoc, tak tam pro ně nikdo nebude. Není pro ně totiž dostatečně nízkoprahové ozvat se například na krizovou linku pomoci.

V jiném případě jsme šli společně po práci do restaurace a pracovník z Estonska cestou potkal partu o které měl informace, že stala součástí konfliktu. Partu tak šel oslovit a zjistit, co se stalo. Podobné jednání není v naší organizaci běžné a v případě, že potkáme klienty/ky mimo pracovní dobu, tak jim necháváme prostor a nepracujeme s nimi.

Centra pro mládež

Během našeho pobytu jsme navštívili tři různá centra pro mládež. Tato centra nejsou sociální službou v pojetí NZDM jako v České republice. Nejbližší svojí činností odpovídají volnočasovým klubům zřizovaným v Domech dětí a mládeže.

Jednotlivá centra zřizují a v financují městské části za účelem nabídky kvalitního trávení volného času pro všechny skupiny mladých lidí v dané lokalitě. Financování je založené na 3-letých obdobích, což poskytuje určitou stabilitu pro jejich provoz a rozvoj. Centra mají dobře navázanou komunikaci se školami, často i díky umístění poblíž jejich prostor. Jedním z hlavních cílů center pro mládež je získávání finančních prostředků mimo financování městem. Těch dosahují skrze vlastní tématické workshopy nebo jiné celodenní aktivity realizované též o víkendech (sportovní odpoledne, umělecké projekty v ulicích aj.). Centra mají jednotnou databázi (při první návštěvě je povinná registrace), která je sdílená napříč všemi centry. Zpravidla bývají otevřená ve všední dny odpoledne až do večera cca do 20 hodin. Pro nás nezvyklou věcí byla přítomnost kamer v prostorách center. Byli jsme ujištěni, že ctí anonymitu "klientů". Stejně tak při pořizování fotografií při běžné činnosti nebo dalších aktivitách se podobně jako v českých NZDM ptají mládeže, zda s fotkou souhlasí. Běžná činnost je postavena na pravidelně se opakujících měsíčních aktivitách (WS Djingu, taneční WS, skate WS, programy podporujících kooperaci ve skupině, umělecké aktivity, aj.). K tomu je podobně jako v NZDM možnost zahrát si různé hry či najít si odpočinkové místo. Rozdíl je v samotné práci pracovníků center, kteří se starají o provoz centra a fungují spíše jako animátoři, nikoliv jako sociální pracovníci. Participace na chodu center je u mládeže podporována jednoduchými bodovacími motivačními programy či péčí o společnou zahrádku. Výše popsanému odpovídají námi navštívená centra *Lasnamäe noortekeskus* a *Kesklinna Noortekeskus*.

Jiným typem centra pro děti a mládež je Raadiku district Youth Research Center, které vzniklo na grassroot bázi obyvatel žijících v městských sociálních bytech ve čtvrti Mustakivi v prostorách bývalého bytu v prvním patře panelového domu. Centrum funguje 5 dní v týdnu mimo čtvrtky a neděle. Centrum je určené pro děti z přilehlých domů, které často pocházejí z multi problémových rodin, ve kterých se vyskytuje alkoholismus, jiné návykové látky či domácí násilí.

Policie a školy

Během naší stáže v Tallinnu jsme se hodně bavili o spolupráci s policií, která je v České republice spíše ojedinělá, ale v Tallinnu se stala běžnou součástí tamní práce.

Kooperace s policií však nebyla pro MONO samozřejmostí. Aleksei nás informoval o tom, že práce se vyvíjela. Nejdříve policie od pracovníků a pracovník MONO očekávala, že budou policisty informovat o tom, co mládež dělá a že budou v podstatě "donášet". Proti tomu se tallinnská organizace ostře vymezila a postupně začali s policisty navazovat vztah. Lidé od policie totiž brzy pochopili, že jim spolupráce s terénními pracovníky také pomůže a přinese nový vhled od života mládeže.

Během pandemie pracovníci/ce MONO s policií intenzivně spolupracovali a podávali jim o potřebách a problémech mládeže zprávy, což vytvořilo s policií dobré vztahy. Fungovali tak v partnerském vztahu, kdy např. policie ohlásila, že bude provádět drogovou razii a pracovníci MONO mladé lidi v ulicích o této akci informovali. Pomohli jim se tak na razii policie připravit a zároveň navázat s pracovníky pevnější a důvěrnější vztah.

Policisté využívají MONO, aby komunikovali s mládeží. Pracovníci se tak do jisté míry stávají prostředníky a mediátory komunikace.

Nyní mají s policisty přímou chatovou komunikaci, kde mohou v reálném čase řešit témata, která spontánně z práce vyvstanou. Do komunikace jsou zapojeni nejen lidé od policie, ale také zástupci města. V minulosti v této komunikaci například řešili konflikty kolem skateování na Náměstí svobody, kde některým občanům lidé na skatech překáželi. Avšak mladí lidé zde dlouhodobě skateovali a místo v centru města pro ně bylo jejich přirozeným teritoriem. Díky pracovníkům MONO tak došlo k facilitaci celé situace a v kooperaci s městem zde vyhradili prostor, kde je možné skateovat a kde ne. Samotní skateři se posléze mohli zapojit do vybavení "svého" prostoru, kdy si navrhli překážky a město je poté na své náklady nechalo vyrobit.

Celá akce by nebyla možná bez zapojení zastupitelů města, policie a MONO Tallinn.

S terénními pracovníky a pracovníkemi v současné době spolupracuje preventistka od policie, která v případě potřeby může témata od pracovníků MONO komunikovat dále a sehnat napříč policií podporu pro řešení.

V Estonsku na rozdíl od České republiky fungují tzv. komunitní policisté, kteří jsou v každém okrese a představují pro občany možnost, jak se s policií spojit. Tito policisté posléze řeší

“problémy” dané komunity. Policie tak pro občany nepředstavuje anonymní a tolik opresivní instituci. Lidé vědí koho mají kontaktovat, znají ho a komunitní policisté poté řeší problematiku se svými kolegy a vytvoří tak podpůrnou síť.

V případě škol jsme se o spolupráci nebavili do takové hloubky, ale Aleksei s námi sdílel, že spolupráce se školami taky neprobíhá zrovna ideálně a ve školství se děje to samé co u nás a to, že zde ve školství lidé pracují dlouhou dobu beze změny a mají pocit, “že problematice mládeže rozumějí”. Přinášet nové trendy a změny je tak pomalé a náročné.

Tallinn center for children at risk (centrum pro ohrožené děti)

Jedná se o zařízení pro děti a mladistvé, kteří čelí nebezpečí nebo jsou bez rodičovské péče. Ústav poskytuje různé služby i rodinným příslušníkům. Zajišťuje podporu, bezpečí a pomáhá s přípravou na samostatný život. Ústav je financován městem.

Centrum je zaměřené na mladistvé ve věku od 10 do 18 let, které však nemusí pocházet z Tallinu.

Pobyt v centru je zcela dobrovolný a záleží na rozhodnutí konkrétního jedince. Jedná se o alternativní možnost, která nemusí být využita. V takovém případě pak probíhá soud. Jsou případy, kdy může naopak ústav doporučené děti odmítnout.

Program v tomto centru trvá 9-10 měsíců. Kapacita zařízení je 48 míst, 20 míst pro dívky a 28 míst pro chlapce. Nacházejí se zde 4 oddělení, 2 pro dívky a 2 pro chlapce. Oddělení jsou rozlišena také podle věku a to pro děti od 10 do 14 let a mladistvé od 15 do 18 let. Na jednom oddělení bývají děti nebo mladiství mluvící stejným jazykem. Každý je přiřazen konkrétnímu sociálnímu pracovníkovi.

Původně vzniklo zařízení především pro mladistvé závislé na návykových látkách a to převážně na heroinu. V dnešní době se konkrétní důvody liší.

V Tallinnu se nachází podobné centrum pro mládež od 3 do 18 let, které je možné využívat na libovolné trávení času. Děti sem mohou přijít jen na jednu noc nebo i na 14 dní. Funkcí centra je akutní ochrana dětí a mladistvých.

Součástí programu je školní výuka. Jedná se o náhradní výuku v době, kdy děti nemohou navštěvovat běžnou školu. Po návratu z centra pak nemusí daný ročník opakovat. Nejedná se však o klasický institut školy. Do ústavu docházejí učitelé ze základní školy a gymnázia, vyučují ve třídách pro maximálně 4 osoby.

Do programu jsou dále zařazeny sociální dovednosti a dovednosti důležité pro každodenní život.

Jednou ze složek programu jsou skupinové práce vedené psychologem a psychologická práce ve formě individuální a rodinné terapie.

V ústavu jsou praktikovány fyzické a sportovní aktivity, terapie prací a hudbou.

Součástí programu je následná péče a místnost pro vibroakustickou terapii, která pomáhá zvládnutí stresu, úzkostí, zlepšuje poruchy spánku a svalovou tenzi.

Velmi zásadní je pravidelný denní režim. Každý den začíná v 7.40 budíčkem, prostorem pro osobní hygienu a úklid pokoje. V 8.30 je snídane a následuje výuka od 9.30. Od 14.00 probíhá oběd a následuje polední klid, po kterém je čas na psaní domácích úkolů. Od 16.30 je prostor pro sportování, skupinové práce a rekreaci. V 18.30 se koná večeře a po ní volný čas, který lze trávit například venku nebo na počítači. Ve 21.00 začíná večerní skupina, následuje příprava na spánek a ve 22.00 je večerka.

Součástí ústavu je záchytka pro nezletilé pod vlivem návykových látek bez známek agrese. Dotyčný či dotyčná je sem převezena po vyšetření lékařem se zprávou, která určuje v jakém stavu pacient je a také, že tento stav není život ohrožující. Mladiství zde mohou strávit noc v bezpečném prostředí a ráno zařízení opouští. Po celou dobu je zde přítomen pracovník. Organizace MONO spolupracuje s centrem pro mladistvé. Výhodou je například možnost zapojení do Jala Talla programu.

Hoog sisse

Když jsme poslouchali Christjana, který mluvil o tomto programu, ptali jsme se na to, jak by „Hoog sisse” přeložil. *Hoog* znamená “speed” či “movement” a *sisse* “in”. Volným překladem tak vzniklo slovní spojení *moving forward* - jít vpřed. A o to se taky tento program snaží. Je určen pro mladistvé v Tallinnu ve věku od 15 do 26 let, kteří nemají dokončenou školu a jsou nezaměstnaní. V Estonsku se tak jako v dalších zemích používá termín NEET (not in employment, education or training).

Přímo v Tallinu se k roku 2021 nachází 4 400 těchto mladých lidí. V programu Hoog sisse je zapojeno 7% z nich.

Tento program vznikl v roce 2019 a měl by trvat tři roky. Je financován ministerstvem školství a Evropským sociálním fondem. Pracuje v něm multidisciplinární tým o počtu 6 členů a spolupracují s různými organizacemi jako je právě MONO.

Hlavním cílem programu je vyhledávání těchto mladých lidí a podle jejich potřeb zapojení do aktivního života. Pro jedince je tento program nastavený na 6 měsíců od prvního kontaktu s pracovníkem.

Dělí se na tři stádia. Prvním je kontaktování mladých lidí. Kontakty na tutu cílovou skupinu program získává z datového registru sociálních služeb, kterému se říká *STAR*. Dále z obecních úřadů, partnerů a také od veřejnosti. Například sdílí příběhy klientů v místních novinách, na sociálních sítích a městských stránkách Tallinu. Potenciální klienti se jim pak mohou ozvat sami. Klienty kontaktují pomocí e-mailu nebo telefonního čísla. Dále jim představí službu a pokud klient souhlasí, je zapojen do programu.

Dalším stádiem je hledání potřeb klienta a jeho přání, motivace a zvyšování sociálních kompetencí jako je například psaní životopisů, e-mailů, hledání si nové práce či školy pomocí individuální podpory od pracovníků. Zahrnuje se sem i práce s příbuznými klienta. U těchto prvních stádií se bavíme o časovém horizontu 4 až 6 měsíců.

Posledním, šestým měsícem a posledním stádiem tohoto programu je opuštění NEET statusu a zapojení se do vzdělávání, přípravy do práce, či do samostatného zaměstnání. Pracovníci však zůstávají s klienty v širším kontaktu a sledují jejich rozvoj.

Mezinárodní a výjezdové programy

Domovská organizace se účastní dvou programů, které mladistvým nabízí možnost vycestovat i do zahraničí. Jsou jimi **Jalatalla** a **Vaade Tulevikku**. Program Jalatalla je strukturovaný do tří částí a je financovaný z grantů projektu *Erasmus+*. První fáze programu si klade za cíl kontaktovat cílovou skupinu, oslovit zájemce o program, zvolit mentory a hlavně zorganizovat událost, při které se zájemci o projektu dozví, jaké podmínky musí splňovat pro účast na programu. V první fázi se vybraní zájemci zúčastní 13 setkání se svým mentorem, který je zvolen dle vzájemných sympatií. Součástí jsou i dva kempingové výjezdy mimo město Tallinn. Jelikož je druhou fází programu cesta do zahraničí, je motivace na straně mladistvých na počátku programu vysoká. Pokud vše probíhá dle smluvených podmínek a mladiství participují na setkáních, nastává druhá část programu, kdy se mladiství zúčastní výměnného pobytu v jedné ze zemí Evropské unie. Třetí fází programu je dobrovolnictví, tedy zahraniční pobyt, kterým je koncipován jako zahraniční pracovní zkušenost/stáž.

Alternativou je pak program *Vaade tulevikku*, který v rámci města rozvíjí spolupráci se školami. Je tedy realizován na úrovni obce. Postup při realizaci je obdobný – prvním krokem je identifikace cílové skupiny a školních zařízení, následným krokem je pak samotné oslovení škol, při kterém se nastavují podmínky spolupráce. Samotnou náplní programu pro účastníky ve věku 13 až 14 let je 12 setkání, přičemž jednou za měsíc proběhne odpolední volnočasová aktivita. Výhodou tohoto programu je, že polovinu náplně programu si mladiství volí a plánují sami, jsou do projektu efektivně zapojeni a jsou jak jejími účastníky, tak i tvůrci. Nabízí tedy možnost mladistvým objevit a prozkoumat své zájmy, skryté talenty a další možnosti působnosti.

Závěrem

Jak je patrné z výše uvedeného textu, práce s (rizikovou) mládeží v Estonsku se liší jak na individuální tak i na strukturální úrovni. Na individuální úrovni lze pozorovat rozdíly zejména

ve vztahu pracovník-klient, kdy mají pracovníci posunuty osobní hranice směrem k potřebám klienta. To, co se může jevit na první pohled jako jednání ve prospěch klienta může být v dlouhodobém hledisku spíše na obtíž.

V případě jasnějších hranic mohou pracovníci předejít jak syndromu vyhoření, tak i udržení konzistentní role, která nezkouzne do role přítele či kamaráda.

Na strukturální úrovni, jde zejména o způsob financování služeb, kdy je v Tallinnu tato služba financována městem a taky o nezávislosti služby na zákonu o sociálních službách, jak je tomu v ČR.

Centra pro mládež nejsou koncipována jako NZDM v České republice, ale spíš jako prostor pro provozování volnočasových aktivit. Jsou svou rozlohou větší, poskytují tedy pestřejší škálu nabídky služeb.

“Český” streetwork se od *Mobile Youth Work* liší zejména obsahem a množstvím aktivit, které svým klientům nabízí. V českých organizacích jsou většinou tyto aktivity součástí nabídky klubů, v Tallinnu je tomu naopak a nabídku aktivit poskytuje *Mobile Youth Work*.

Za významnou považujeme kooperaci tallinnské policie a organizace MONO, která díky Alekseiovi a jeho týmu dosáhla konstruktivní a efektivní spolupráce. Mezinárodní výjezdové programy, kterými jsou *Jalatalla* a *Vaade Tulevikku*, které mladistvým nabízí zahraniční zkušenost, jsou další možností seberozvoje. To samé platí pro program *Hoog sisse*, který nabízí mladým nezaměstnaným a nestudujícím lidem soustavnou šestiměsíční přípravu na budoucí zaměstnání.

Zajímavou zkušeností pro nás byla návštěva Centra pro ohrožené děti, které je založené na dobrovolné pomoci dětem, které se ocitly v těžké životní situaci, jsou ohroženy nebezpečím, nebo jsou bez rodičovské péče.

Na zprávě se podíleli:

Vendula Kunová, Barbora Cmerová, Adéla Škvorová, Jan Horyna a Šimon Pohořelý